

dicunt eandem perfectionem, ut perfectio in re est finis omni distinctione rei, & nominis, sicut se-
guitur. Veritas, & bonitas sunt synonyma, quod
ipsi negant. Idcirco ad questionem respondeo,
quod inter perfectiones essentiales, non est diffe-
renzia rationis, hoc est, diversorum modorum con-
cipiendo idem obiectum formale. Talis enim distinc-
tio inter sapientiam, & sapientiam, est utique maior,
quam inter sapientiam, & veritatem; nec est ibi
tantum distinctio obiectorum formalium in intel-
lectu, quia (vt argumentum est prius) illa nunquam
est in cognitione intuitiva, nisi sit in obiecto in-
tuitu cogitatio. Est ergo tercia distinctio, intel-
lendum omni modo praecedens, & est ista, quod sa-
piencia est in re summa ex-rei natura, & bonitas
est in re ex natura rei, sapientia autem re formaliter
non est bonitas: quia si infinita sapientia efficit
formaliter bonitas infinita, sequeretur quod, & sa-
piencia in communi efficit formaliter bonitas in
communi. Infinitas enim non destruit formaliter
rationem illius, cui additur; quoniam in quo-
cunque gradu intelligentia est perfectio aliqua,
qui tamen gradus sit gradus illius perfectionis,
non tollit formalis ratio illius perfectionis propter
hunc gradum. & ita si non includit formaliter
in communi, ergo nec et infinitum, quod de-
claro, quia includere formaliter, est includere al-
iquid in sua ratione essentiali, ita quod sufficit diffi-
cilio includens assignare inclusum. Si autem dis-
tinctio bonitatis in communi, non habet in se sa-
pienciam, nec infinita sapientia infinitam bonita-
tem. Est ergo aliqua non identitas formalis sa-
piencia, & bonitatis, in quantum essent earum dis-
tinctions distincte, si efficiunt distinbiles. Distinctio
autem non indicat rationem causitatem ab intellectu,
sed quidditatem rei &c. ergo est non identitas
formalis ex parte rei. Et intelligo sic, quod intellectus
isam propositionem componens, sapientia non
est formaliter bonitas, non causat actu suo
colligat veritatem ipsius compositionis, sed in
obiecto inuenit extrema, ex quarum compositione
sit actus, seu conceptus verus. Et illud argumen-
tum de non formaliter identitate, dixerunt antiqui
doctores, ponentes in diuinis aliquam predicationem
veram per identitatem, quia tam non est
est formalis. Ita concedo ego veritatem esse boni-
tatem per identitatem in re, non tamen veritatem
esse bonitatem formaliter. Iustus confirmatur auto-
ritate Damasceni, dicentes quod inter omnia nomi-
na dicta deo propriissimum est. Qui est: quo-
niam esse dicit quoddam pelagus diuina substan-
tia, cetera vero, ea que circumstant naturam. Quod
non videtur verum, nisi efficit distinctio ex parte rei,
non enim est pelagus tale ob hoc, quod multe rela-
tiones rationis possunt circa ipsum causari, ista
enim per actum intellectus circa, quodlibet pos-
sunt. Ad quid etiam doctores, qui tenent opposi-
tam opinionem, implent tot quaternos, offendendo
de unum attributum ex alio, si non est inter ea nisi
tantummodo differentia relationum rationis? Si
quidem ita perfecte videtur Deus cognosci, quam-
cum ad omnem conceptum realem, ut cognoscitur
sub uno attributo, sicut si cognoscatur sub ra-
tionem omnium attributorum: quia cognitio plu-
rius relationum rationis, non facit perfectiorem
cognitionem, nec aliiquid facit ad perfectiorem
cognitionem habendum. Similiter iuxta autorita-
tem Damasceni predictam, ad quod assignat ordinem
attributorum, quorum essentia sit fundamen-

tum, & quædam sint propinquiora essentia, qua-
dam emanationibus? Si tantum sunt relationes
rationis, quis ordo ad emanationes? Porro ista non
identitas sit cum simplicitate Dei, quoniam hanc
differentiam necesse est ponere inter essentiam, &
proprietatem, & tamen ob hoc non ponitur compo-
sitione in persona. Similiter ista distinctio for-
maliter ponitur inter duas proprietates in eadem
persona, sicut inter inaccessibilitatem, & paternitatem,
que secundum Augustinum decimoquin-
to de trinitate, non sunt eadem proprietates, quo-
niam pater non est eo pater, quo ingenitus. Hæc
Secundus.

Qui de hac questione plura inducit, que suo
loco forsitan tangentur, arque ut mens eius, & sua
opinio clarius intefescant, breueriter tangam verba
Petri de Candia de ista materia deinde scripia Fran-
cis de Maronis, Scotista principi.

August.

Petrus.
Candius.

Itaque Petrus de Candia scribit: Tenet Scotus
quod attributa seu perfectiones attributales distin-
guuntur intrinsecè, & ex natura rei, pro qua opinio
ne quatuor sunt per ordinem declaranda, videlicet
quid sit simplicitas, quid formalitas, quid mo-
dus intrinsecus, quid perfectio attributalis: ex
quibus apparet, qualis sit imaginatio huius do-
ctoris. Quantum ad primum, dico quod summa
simplicitatis conditio non excludit pluralitatis rea-
liter. Omnimodam rationem, quoniam principi-
um spirituum spiritus sancti habet dualitatem,
videlicet patrem, & filium, & tamen est summa
simplicitas. Totus quoque trinitatis est summa
simplicitas. Vbi scindunt secundum Franciscus
de Maronis, quod quatuor sunt pluralitatis habitu-
dines essentialiter ordinatae, pura distinctio, unius
compositio, resolutio. Resolutio namque pre-
supponit compositionem, compositione visionem,
vno distinctione. Deinde dico, quod ratio com-
positionis, seu componibilis, repugnat formaliter
summa simplicitati. Simplicitas namque repu-
gnat inaequalitatibus, potentialitatibus, ac diversitatibus.
Componibilis quoque includit potentialitatem. Pro
secundo secundum, quod formalitas non est
ratio conditionem aliquius formæ consequens ade-
quate. immo formalitas est quiddititia ratio in pri-
mo modo dicendi per se recipiens id, de quo vera
criter practicatur.

Franciscus.
Maro.
Quatuor
pluralita-
tis habitu-
dines.

Sunt autem quatuor genera propositionum, seu
prædicationum secundum istos. Primum vocatur
quidditatum, ut Deus sit substantia. Secun-
dum denominatum, ut Deus sit intelligens. Ter-
tium identicum, ut pater est essentia. Quartum ei-
fentiale, ut pater est id, quod filius. Unde dum qua-
rū, an formalitas sit realitas: respondetur quod
sic per identitatem, non quidditatem. Ideo sicut
stat vuntas essentia cum pluralitate personarum,
ita secundum istos vuntas realitas cum pluralita-
te formalitatum. Quantum ad tertium, dico quod
modus intrinsecus non est rei formalitas, neque
per se primi modi. Modus enim intrinsecus po-
sterior est ipse, sed modus intrinsecus ille est,
qui adueniens aliqui, de quo formaliter dicuntur,
vel ab ipso delcedens, non varietur eius rationem
formalem, ut si albedo insit aliqui nunc intensius,
nunc remissius. Sunt autem quatuor modi intrin-
seci principales. Primus est quātitatis virtualis, ut fini-
tum, & infinitum, int̄ēsum, remissum. Hi enim mo-
di variat rerū realitates, non formalitatem. Coloreta-
n. est formalitas albedinis, & quacumq; variatione
facta ex parte albedinis, quo ad eius intensiōne velre

Quatuor
prædica-
tum gene-
ra.

Questio.

Quatuor
modi in-
terfici p̄
cipales.